

OKULDA BAŞARIYI ARTIRMA VELİ KİTAPÇIĞI

Betül BALIM
Psikolojik Danışman

içindekiler

01

Okul Öncesi Eğitim

02

Okul Başarısı Ve Okul Öncesi
Eğitim

03

Okul Başarısında Ailenin Rolü

04

Okul Başarısını Artırmak İçin
Öneriler

05

Oyun Önerileri

06

Yararlanılan Kaynaklar

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Eğitim doğum öncesinden başlayıp yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Bu süreçte bireylerin gelişimi için önemli olan evreler vardır. Okul öncesi dönemde insan gelişimi önemli evrelerden biridir. Zihinsel gelişimin büyük oranda bu dönemde tamamlanması okul öncesi dönemde uygulanacak etkinliklerin ve sunulacak eğitimin önemini arttırmaktadır.

Yapılan araştırmalarda 0-6 yaş döneminde bilişsel, duyuşsal, dil gelişimi ve sosyal beceriler alanında beyin hücrelerinde önemli gelişmelerin ve hazırbulunuşluklarının olduğu görülmüştür. Okul öncesi döneminin önemi burada ortaya çıkmaktadır. İnsan öğrenmesi formal eğitimden daha önce başlamakta okul ve hayata ilişkin yaşanan başarı ve ya başarısızlığın temelini oluşturmaktadır. Bu yüzden çocuk okula gitmeden önce ailedeki öğrenme deneyimleri, kazandığı alışkanlıklar da büyük önem taşımaktadır.

"Okul öncesi eğitim ile çocuklara kendini tanıma, kültürünün ve diğer kültürlerin farkında olma, analitik düşünme, sosyal, iletişimsel, algısal-devinimsel, problem çözme, yaratıcılık ve estetik becerilerin geliştirilmesi, üst öğrenim kurumuna hazırlık amaçlanır. Okul öncesinde kazanılan duyuşsal ve sosyal yeterlilik çocukların ileriki yaşamlarında akademik ve sosyal yaşantılarını da etkilemektedir." (E.Aslanargun, F. Tapan)

"Sosyal ve duyuşsal açıdan kendini geliştiren çocuk akranları ile daha etkin iletişim kurabilmekte, daha çok arkadaş edinmekte, öğretmenleri ve ailesi ile daha kolay iletişime geçebilmekte, akademik ve sosyal açıdan daha başarılı olmaktadır. Okul öncesi eğitim ile çocukların matematik, okuma ve dil becerilerinin daha hızlı geliştiği gözlenmiştir." (E. Aslanargun, F. Tapan)

OKUL BAŞARISI VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

İyi bir başlangıç yarı yarıya
başarı demektir. -Andre Gide

Tüm anne-babalar çocuklarının başarılı olmasını ister. Çocuklarının başarılı olması için de tüm imkanlarını kullanırlar. Çocuklarının gelecekte mutlu olmaları, güzel bir hayat kurmaları için başarılı olmaları gerekir. Özgüven sahibi, başarılı ve mutlu çocuklar herkesin ortak dileği, ortak amacıdır.

Okul başarısı öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş sonuçlara ulaşmada göstermiş olduğu ilerlemedir. Ancak çağdaş anlamda başarı kavramının akademik başarı ile sınıflandırılmayacağı, bilgi ve beceri gibi bilişsel davranışlar kadar, ilgiler, kişilik özellikleri ve tutumlar gibi bilişsel olmayan davranışları da içerdiği görülmektedir.

"Okul öncesi eğitimin eğitim öğretim sürecine ve okul başarısına etkileri konusunda yapılan araştırmalara göre çocuğun bilimsel gelişimine, ilkokula hazır olmasına, çocukta belirli becerilerin gelişmesine, okula daha iyi uyumu ve devamlılığı sağlağına sınıf tekrarı ve telafi programlarını önlediğı ve okul başarısını arttırdığı görülmüştür."(E.Aslanargun, F. Tapan)

OKUL BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ

Okul başarısında ailenin rolü oldukça büyüktür. Başarıyı bir pasta gibi düşünecek olursak bu pastanın her bir dilimi başarıya katkıda bulunmaktadır. Aile, öğretmen, öğrenme ortamı ve kaynakları, arkadaşlar, çocuğun potansiyeli ve performansı, motivasyon pastanın önemli dilimleridir. Ancak bu dağılımda en büyük dilim ailenindir. Ailenin çocuk üzerindeki etkisi çocuk henüz dünyaya gözlerini açmadan başlar.

Mutlu, bilinçli, ilgili aileler çocuğun başarısında olumlu rol oynamaktadır. Evde huzurlu ve mutlu olan çocuk daha az duygusal yük taşımakta ve enerjisini daha fazla derslerine ayırmaktadır. Koşulsuz sevgiyle büyüyen, hoşgörü ve demokrasi içerisinde yetiştirilen çocuğun benlik değeri ve özgüveni yüksektir.

OKUL BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ SEVGİYİ KOŞULSUZ SUNABİLMekten GEÇER

Başarıyı olumsuz yönde etkileyen etkenlerden birisi çocuğun aile sevgisini koşullu olarak almasıdır. Burada koşuldan kasıt çocuğa gösterilen duygusal ve fiziksel sevginin çocuğun performansına dayalı olarak verilmesidir. "Ödevlerini yaparsan tabi ki birlikte oynayabiliriz.", "Sen daha başarılı olursan ben de daha iyi bir anne olurum." gibi. Çocuk ebeveyninin sevgi, ilgi ve desteğini başarı karşılığında alabileceğini bir süre sonra öğrenir. Bu aile ile çocuğun ilişkisini zayıflattığı gibi çocuğun da üzerindeki duygusal baskıyı artırır. Öğrencide sınav kaygısı, okul fobisi, özgüven eksikliği ve benzeri sorunlar gelişebilir. Çocuk başarısız olur ve ailenin sevgisinden mahrum kalırsa sevgi edinmek için farklı yollar deneyebilir. Yalan söyleme, başarısızlığı gizleme gibi.

Çocuk başarılı veya başarısız olduğunda ailenin çocuğa yönelik sevgisinden bir şey eksilmeyeceği çocuğa hissettirilmelidir. Böylece çocuk başarısızlıktan korkmayacak aksine ailesini mutlu edebilmek, gururlandırmak için daha çok motive olacaktır. Aksi halde sevgi başarıya koşullandırıldığında çocuk sadece başarısızlıktan değil ailenin sevgisinden mahrum kalmaktan da korkmaktadır.

AİLE ÇOCUĞA DOĞRU ROL MODEL OLABİLMEKTEDİR

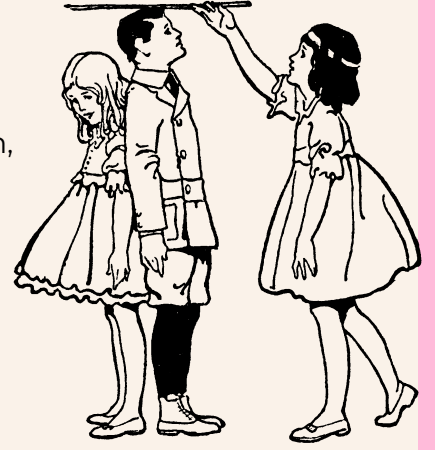
Okul başarısında ailenin rolü diğer pek çok konuda olduğu gibi çocuğa doğru rol model sunabilmeyi gerektirir. Çocuğun başarılı olması için ailenin de başarılı olması şart değildir. Ancak aile çocuğa başarı noktasında rol model olmak için sorumluluk alma, disiplinli çalışma, zamanı yönetme gibi konularda model olabilmelidir.

Ebeveynlerin kendi mesleklerine, iş ve sorumluluklarına duyduğu saygı, gösterdiği özen çocuğa örnek teşkil eder. Çünkü çocuğun mesleği de öğrenciliktir ve bu mesleği icra ederken ebeveynlerini örnek alabilir. Zamanı verimli kullanan, işlerini zamanında yetiştiren, işine özenle giden ebeveyn çocuğunun başarısına katkı sağlar.

ÇOCUĞUN BAŞARISI VE YA BAŞARISIZLIĞI BAŞKALARIYLA KİYASLANMAMALIDIR.

Okul başarısında ailenin rolü akranlarla ya da kardeşlerle çocuğun başarısı veya başarısızlığı kıyaslanmadığında daha olumludur. Hiç kimse performansının başkalarıyla kıyaslanmasını istemez. Bir annenin, babanın yeterliliğinin çocuk tarafından başka bir anne baba ile kıyaslanması oldukça üzücüdür. Aynı şekilde çocuğun başarısının başka bir çocukla kıyaslanması da bir o kadar üzücüdür. Aileler kimi zaman bunu çocuğu hırslandırmak, harekete geçirmek için uygulayabilmektedir. Ancak her çocuk ve hatta hiçbir çocuk bu şekilde motive olmamaktadır. Aileler bir kıyas yapacaksa kıyas çocuğun geçmiş başarı ya da başarısızlıkları üzerinden yapılmalıdır.

AİLE ÇOCUĞA SORUMLULUK KAVRAMINI ÖĞRETMELİDİR

Çocukta sorumluluk doğuştan getirilen değil, öğrenilen bir kavramdır. Çocukta sorumluluk duygusu, bebeklik ve çocukluk döneminden itibaren kazandırılmalıdır. Çocukta sorumluluk öğrenilebilen bir beceri olduğundan, çocuklara yaşlarına ve yeteneklerine uygun sorumluluklar verilip sonuçlarını görmesine izin verilmelidir. Yaşına ve cinsiyetine çocuğa sorumluluk verilmelidir. Yeterli "sorumluluk" çocukları cesaretlendirir ve özgüvenlerini geliştirir, paylaşma ve başarıma duygularını tatmin eder. Böylece çocuk, ileriki yaşamında, kendi hayatıyla ilgili konularda karar verme ve çocukta sorumluluk alma becerisini öğrenecektir.

AİLE ÇOCUĞUN İLGİLERİ VE ARKADAŞLIKLARINA DA ZAMAN AYIRMALIDIR.

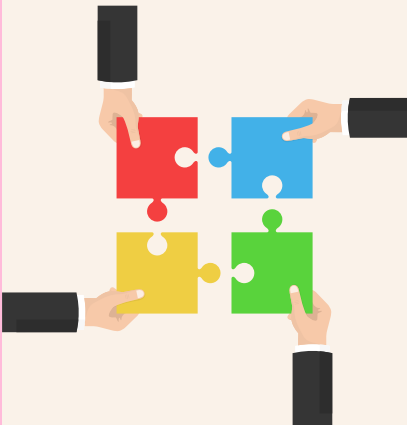
Okul başarısında ailenin rolü sadece akademik faktörlerle sınırlı değildir. Çocuğun başarılı olabilmesi için okul dışı faaliyetlere, ilgi alanlarına ve sosyal aktivitelere zaman ayırması gerekir. Bunun en büyük nedeni çocuğun kendini tanıması ve kendini geliştirebilmesidir.

Çocuğun zamanının önemli bir bölümünü geçirdiği arkadaşlarının da aile tarafından tanınması gerekir. .

OKUL BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ İŞ BİRLİĞİNE AÇIK OLMAYI GEREKTİRMEKTEDİR.

Okul başarısında ailenin rolü öğretmen, okul yönetimi ve rehberlik birimiyle de iş birliği içerisinde olmayı gerektirir. Okul çocuğun en çok zaman geçirdiği ev dışı alandır. Burada çocuk aile bireyleri dışında profesyonel kişiler tarafından görülmekte ve değerlendirilmektedir. Çoğu zaman ailenin farkında olmadığı gelişim alanları, güçlü yönler öğretmenler tarafından fark edilmektedir.

OKUL BAŞARISINI ARTIRMAK İÇİN ÖNERİLER

FİZİKSEL SAĞLIĞINA OZEN GÖSTERİN

01.

Çocuğun düzenli olarak görme, işitme ve diğer rutin kontrollerinin yaptırılması, sağlıklı beslenmesi, bol su içmesi, yaşına göre ihtiyacı olan uykuyu uyuması, bol bol hareket edip, açık havada da zaman geçirmesi okul başarısının temelidir.

ARANIZDAKİ DUYGU BAĞINI SAĞLAM TUTUN

02.

Çocuğunuzla aranızdaki ilişkinin sağlamlığı ve sıcaklığı, onunla zaman geçirmeniz, dokunmanız, öpmeniz, dinlemeniz, sohbet etmeniz, gülmeniz, zaman zaman başbaşa kalmanız, onun sevildiğini ve kendini güvende hissetmesini sağlayacaktır.

Kendini duygusal olarak güvende hisseden çocuk çok daha etkili öğrenir.

DÜZENLİ DUYGU DEŞARJI SAĞLAYIN

03.

Çocuklarımızın kendilerine göre hayatlarında yaşadıkları bir çok stres kaynağı var, büyümek ve okul hayatı kolay değil. Bu stres çok yoğun duygular yaratabiliyor ve öğrenmeyi olumsuz etkiliyor.

Bu stresi yönetmenin en etkili yolu çocuğumuzun duygularını her fırsatta ifade etmesine teşvik etmek ve bu duyguları onaylamak. Örneğin "Bugün okulda arkadaşınla kavga etmek seni çok üzdü değil mi?" gibi.

KİMLİK DUYGUSU KAZANDIRIN

04.

Her çocuk farklı bir birey. Kendine göre güçlü yönleri, yetenekleri, beğenileri, öğrenme stili ve geliştirilmesi gereken yönleri var.

Onu kendimize veya başkalarına benzetmeye çalışmadan, olduğu gibi sahiplenmek, bol bol seçme şansı vermek, güçlü yönlerinin farkında olmasını sağlamak özgüvenini ve okul camiasında ayaklarının daha sağlam yere basmasını sağlayacaktır.

OKUL BAŞARISINI ARTIRMAK İÇİN ÖNERİLER

OLUMLU YÖNLERİNE ODAKLANIN VE TAKDİR EDİN

Çocuğunuzla ilgili neye odaklanırsanız, o artar. Sürekli yanlışlarına ve eksiklerine odaklanmak yerine, onun çabalarına ve olumlu yönlerine odaklanın. Daha fazla görmek istediğiniz davranışı takdir edin.

Ne yaparsa yapsın ailesine yaranamadığını hisseden çocuğın ders çalışma motivasyonu düşük olacaktır.

05.

KENDİ SORUMLULUĞUNU TAŞIMA FIRSATI VERİN

Kendi sorumluluğunu taşıyan çocuk kendisi için çalışır, sizin polislik yapmanıza gerek kalmaz, sadece gözlemlemeniz yeter.

Giyinme, banyo, ödev, yatak toplama gibi kendi başına yapabileceği işlerin sorumluluğunu ona vermek, sürekli onu korumak yerine arada sırada küçük hatalar yapmasına da mücadele etmek, okul başarısı ve özgüveni için kritiktir

06.

İÇSEL MOTİVASYONUNU CANLI TUTUN

Öğrenmeyi sevdirmek için, öğrenmeyi sıkıcı ve yapılmaması zorunlu bir aktivite halinden eğlenceli ve çocuğın hayatıyla ilişkili hale getirin.

Örneğin, kesirleri öğrenmekte zorlanıyorsa beraber bir pizzayı dilimleyerek ona sıkıcı gelen bu bilgiyi ilginç ve kullanılabilir hale getirebilerseniz, konuya olan ilgisi artar.

07.

DÜŞÜNMEYE TEŞVİK EDİN

Beyin gelişimi ve öğrenme okul ders saatleri dışında da devam edebilir.

Çocuğın evde bol bol kitap okuması ve sizinle sohbet etmesi onun düşünme ve dil gelişimini en çok etkileyen faktörlerdir. Size bir soru sorduğunda ona hemen doğru cevabı vermek yerine önce "Sen düşünüyorsun bu konuda?" diye sormanız, beynini zorlamasına ve öğrenme potansiyelinin artmasına neden olacaktır.

08.

OKUL BAŞARISINI ARTIRMAK İÇİN ÖNERİLER

HERGÜN MUTLAKA SERBEST ZAMANI OLSUN

09.

Serbest zaman boşa geçen zaman değildir.

Çocuğun her gün okul aktiviteleri, TV izleme ve bilgisayar oyunları ile geçirdiği zaman dışında yaratıcılığını kullanacağı, hiçbir yetişkin yönlendirmesi olmadan kendi kendine kararlar verip, problem çözme fırsatının olacağı ortamlar beyin gelişimini ciddi ölçüde destekler.

ÇOCUĞUN TAKİP EDEBİLECEĞİ BİR DÜZEN KURUN

10.

Hergün okuldan geldikten sonra belli bir oyun, ders, yemek ve uyku saati olsun. Düzen içinde yaşayan çocuk kendini daha güvende hisseder.

Kendi sorumluluklarını daha rahat taşır ve okul yaşamını daha etkili yönetir.

TEKNOLOJİYİ BİLİNÇLİ KULLANMASINI SAĞLAYIN

11.

Özellikle hafta içi günde 30 dakikadan fazla kullanılan televizyon, bilgisayar oyunları, çocukların beyin gelişimleri için çok önemli olan çocukların aile ile geçirdiği zamanı, sosyal zamanını, kitap okuma zamanını, oyun/serbest zaman dilimini ve hareket etme fırsatını elinden alıyor.

SOSYAL ZEKASININ GELİŞMESİNE YARDIMCI OLUN

12.

Çocuğun okulda mutlu olabilmesi için en önemli faktörlerden biri, okulda arkadaşlarıyla mutlu olabilmesi ve sosyal ilişkilerini iyi yönetebilmesidir.

Onun bol bol arkadaşlarıyla zaman geçirmesi ve bu zamanın televizyon ve bilgisayar oyunları ile boşa geçirilmemesi sosyal becerilerini geliştirmesi açısından önemlidir.

OKUL BAŞARISINI ARTIRMAK İÇİN ÖNERİLER

OKUL VE ÖĞRETMENİ İLE TAKIM OLUN

13.

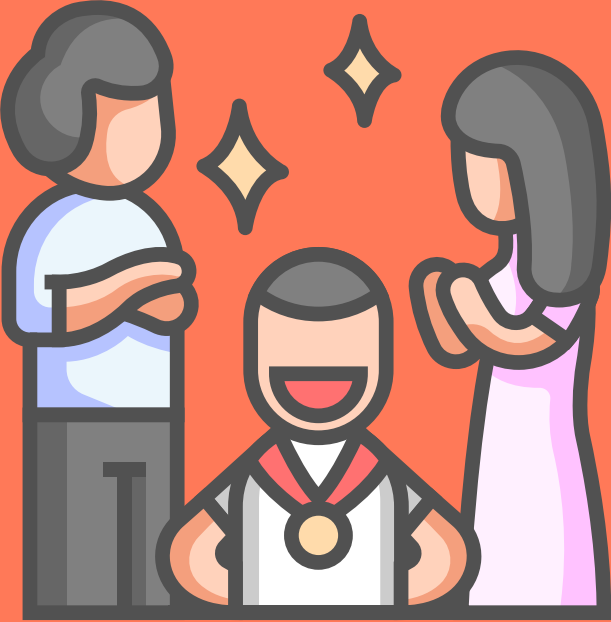
Öğretmen ile sürekli iletişim halinde olmak, çocuğun karşısında bir takım olarak görünmek ve karışık mesajlar vermemek açısından önemlidir.

ÇOCUĞUNUZUN OKULDAKİ MUTLULUĞUNU GÖZLEMLEYİN

14.

Çocuğunuzun okul başarısını etkileyecek en önemli faktörlerden biri okulunu ve öğretmenini sevmesi.

Eğer çocuk okula sürekli olarak isteksiz gidiyorsa, eve genelde mutsuz ve heyecansız dönüyorsa, altında yatan nedenleri sorgulamak gerekir.

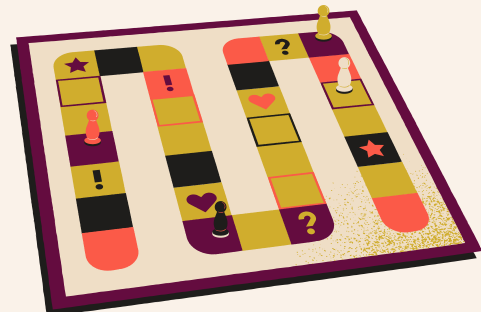
OYUN ÖNERİLERİ

Çocuğunuzun Dikkatinin Artmasına Yardımcı Olacak Ve Hafızasını Güçlendirecek Oyunlar

Dikkat, konsantrasyon gelişimi doğumdan itibaren gelişebilen bir beceridir. Çocuklar için odaklanma gücü, nesnelere arasındaki ilişkileri kavrama gibi beceriler oldukça önemlidir. Okul başarısı için dikkat toplama, odaklanma becerileri çok önemlidir. Sizde evde çocuklarınızla bu oyunları oynayabilirsiniz.

- Odada bulunan bir eşya seçin ve çocuğunuzdan seçtiğiniz eşyaları sorular sorarak bulmasını isteyin. Yanlış eşyayı söylese kaybeder bu yüzden emin olmadan cevap vermemesi gerektiğini hatırlatın.Örneğin; 'Gördüğün şey bir giyecek mi? , Gördüğün şey sarı mı? ' gibi.
- Çocuğunuzdan saymaya başlamasını isteyin (1,2,3,4..) Çocuğunuz sayarken elinizi masaya vurun çocuğunuz kaldığı sayıdan geriye doğru saymaya başlasın.Geriye doğru sayarken siz yine masaya vurduğunuzda tekrardan kaldığı sayıdan ileriye doğru saymaya başlasın.
- Çocuğunuzun gözlerini kapatın ve onu bir hedefe doğru yönlendirneye çalışın. Örneğin masadan kalemi almak gibi. Hedefe ulaştıktan sonra rolleri değiştirin ve siz gözlerinizi kapatıp çocuğunuzun sizi yönlendirmesini sağlayın.
- Siz 4 tane eşya, meyve ve ya hayvan ismi sayın ama bir tanesi diğerlerinden farklı olsun.Örneğin yastık, yorgan, mum, çarşaf. Çocuğunuz mum derse kazanır. Aile bireyleri ile oynandığında eğlenceli bir konsantrasyon oyunu olacaktır.

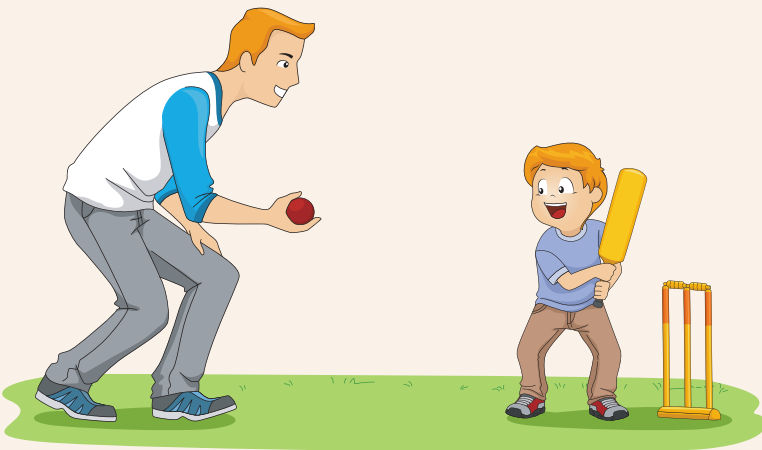

OYUN ÖNERİLERİ

- Evde olan bir eşyayı, meyveyi ve ya oyuncuğu çocuğunuza gösterin ve belirli bir süre incelemesini isteyin. Sonra nesneyi kaldırın ve onu detaylarıyla çizmesini ya da anlatmasını isteyin. Kolaydan başlayın ve zamanla zorlaştırın. Süre içinde aynısını uygulayın. Bakalım gördüğü nesnenin detaylarını ne kadar aklında tutabilecek.
- Çocuğunuzla bir hikaye oluşturmaya başlayın. Herkes sadece bir kelime söylesin. Örneğin siz başladınız ve 'Bugün' dediniz sonra çocuğunuz bir kelimeyle cümleye devam etsin. Bugün (siz).. ben (çocuk)... okula (siz)... gittim (çocuk)... sonra (siz)... gibi...
- Hikaye tamamlama etkinliği ile dil gelişimi ve yaratıcılıkları da çocukların desteklenecektir. Verilen kısa hikayeyi okuduktan sonra 'Sence ne olmuş olabilir?' sorusu sorularak çocuğun hikayeyi tamamlaması istenir.

'Kocaman bir deniz varmış. Denizin suyu çok temizmiş. Denizin içinde bir çok balık yaşarmış ve hepsine yetecek kadar yiyecek varmış. Balıklar birbirleri ile çok iyi anlaşır oyun oynarlarmış. Bir gün denizin kirlendiğini ve yiyeceklerin azaldığını farketmişler. Tüm balıklar toplanıp denizi nasıl temizleyeceklerini düşünmeye başlamışlar. Kırmızı balığın aklına bir fikir gelmiş ve tüm balıklar onu heyecanla dinliyormuş. 'Sence ne olmuş olabilir?'

'Beren kedisini kaybetmiş ve çok ağlıyormuş . Arkadaşı Beren'e yardım etmeye karar vermiş ve minik kediyi aramaya başlamış. Minik kediyi ararken sarı büyük bir kedi çıkmış karşılına ve ikisi de şaşkınlıkla kediye bakmış. ' Sence ne olmuş olabilir?'

- E. Acartürk, 2016. Okul Başarısı Ne İle Ölçülür makale.
- U. Kaya, Okul Başarısını Etkileyen Faktörler Ve Aileye Öneriler
- <https://abapsikoloji.com/okul-basarisinda-ailenin-rolu/>
- E. Aslanargun, F. Tapan, Okul Öncesi Eğitim ve Çocuk Üzerindeki Etkileri
- <https://www.cicekailem.com/blog/cocugunuzun-okul-basarisini-arttirmanin-15-yolu>
- <https://abapsikoloji.com/okul-basarisinda-ailenin-rolu/>
- <https://www.eviminaltintopu.com/dikkat-gelisimini-destekleyen-oyun-onerileri/>

YARARLANILAN KAYNAKLAR